

Kapya atu ba Pol hatô hadêñ

Titi Abô môn

Lom êv Pol vê hêk koladôn (Ap 28), êñ ma thai lôk Titi i ngavithôm Klit lôbôlôbô ba enañ Wapômbên anên Abô Mavi bên hadên thêlô. Vêm ma Pol hanan ek Titi indum ku êñ endeba anên dan lôk etak avaka êtôm malak lôkthô ma hatak Klit ba hi lon buyan. Titi hadum ku êñ denan, ma Pol hatô kapya êntêk hadên yani. Hato ek embatho Titi lon esak anên ku lôk nêm auk ek êmbôv nê takatu ba êvôlin dôminj hathak abô anôn ek nêbônêlêm ma nêm auk esak êvhavinj lôk ininj ku ma eyabinj i esak kêdônwaga abôyan.

Hato kapya êñ hadên 64 AD la.

Pol hêv lamavi

¹ Ya Pol, Wapômbên anên anyô ku ma Yisu Kilisi anên aposel, yahato kapya êntêk. Yisu Kilisi hêv ya ek yanan anên abô bên ma yambatho nê takatu ba bôk habi ban hayô hêk i ininj êvhavinj lon. Lôk yanêm auk ek neyala abô avanôn atu ba halom avômalô ek nêmo êtôm Wapômbên anên lahavinj

² *ek nênenm maleninj esak neja lôkmala atu ba tem nêmo êtôm wak nômbên intu sapên. Môn anôn ma Wapômbên bôk havak abô yôv nena tem nêm êndên i ba minj hatôm esau ami.

³ Alalôaninj bulubinj Wapômbên bôk hatak waktavôn te yôv ba hatak ku halôk yabaheñ lôk

* 1:2: Kol 1:27

hanan̄ lôklokwan̄ ek yan̄an̄ an̄êṅ Abô Mavi b̄eṅ ênd̄eṅ avômalô ek batu Abô Mavi êṅ êlêm yaiṅ.

⁴*Yahato had̄eṅ o Titi, yenaṅ okna an̄ôṅ hathak alaianiṅ aêvhaviṅ.

Kamik Wapômbêṅ lo alalôaniṅ Bulubiṅ Yisu Kilisi iniṅ wapôm lôk labali êmô imbiṅ o.

Titi endam avaka ek neyabiṅ avômalô êvhaviṅ lodôṅlodôṅ

⁵Bôk yahatak o hamô Klit ek undum ku takatu ba hêk denaṅ lôk otak avaka doho an̄êṅ lomalak êtôm atu ba bôk yahanan̄ had̄eṅ o.

⁶*Otak i êtôm aêntêk. Anyô atu ba abô mi hêk avômalô maleṅiṅ ma hamô tiṅiṅ haviṅ yanavi. Ma an̄êṅ nali êvhaviṅ ba avômalô miṅ enaṅ abô hathak iniṅ maleṅ thanô lôk leṅôndôṅ kôtôṅ ami.

⁷Nê takatu ba eyabiṅ avômalô êvhaviṅ idum Wapômbêṅ da an̄êṅ ku ba intu thêlô abô mi ênjêk avômalô maleṅiṅ. Ma miṅ thêlô nesoiṅ nena thêlô ma ṅê b̄eṅ ek avômalô vi ami, lôk miṅ leṅiṅmaniṅ kethen̄ ami, ma miṅ ninum waiṅ ba molo ami, lôk miṅ maleṅiṅ thêlêv̄ ami, ma miṅ netan̄tan̄i esak avômalô vi iniṅ valuselen̄ ami.

⁸Mi. Neja avômalô thô lôk leṅiṅimbiṅ kobom atu ba mavi ma nipuk i loṅ lôk nêmo thêthôṅ lôk mathen̄ ma neyabiṅ i mavi.

⁹Ma nebalon̄ abô avanôṅ biṅ atu ba bôk êdôṅ loṅ lôklokwan̄ ek nêndôṅ avômalô esak auk thêthôṅ ek nembatho iniṅ êvhaviṅ loṅ lôk nijik avômalô leṅôndôṅ kôtôṅ iniṅ auk lokban̄ thô ek netak.

Nê leṅôndôṅ kôtôṅ b̄eṅ an̄ôṅ êmô Klit

* **1:4:** Lom 1:7; 2Ko 8:23; Gal 2:3 * **1:6:** 1Ti 3:2-7; 2Ti 2:24-26

10 *Otak avaka anêḡ aêḡ ek neyabiḡ avômalô êvhaviḡ ek nimiḡ loḡ siḡ ek ḡê nômbêḡ atu ba ibi leḡôndôḡ siḡ anêḡ Klit. Thêlô ma ḡê enaḡ abô mayaliv ba esau avômalô. Nê Islael takatu ba evaloḡ kobom neḡgothe kupik vê ethak êmôḡ ek kobom êḡ.

11 *Nê takêḡ ma onaḡ ek nêmo bônôḡ ba miḡ otak i ek nêndôḡ avômalô ami. Thêlô leḡiḡhaviḡ valuselaḡ ba intu êdôḡ avômalô hathak auk lokbaḡ ba ibuliḡ ḡê êvhaviḡ lodôḡlodôḡ iniḡ auk.

12 Thêlô iniḡ anyô lôkauk te hananḡ hathak thêlôda aêntêk, “Avômalô Klit sapêḡ ma ḡê abôyaḡ lôk êtôm bok ḡgalewaḡ ba êk ku mi ma eyaḡ nôḡ hatôm bok iyom.”

13 *Abô êḡ ma avanôḡ. Ba intu osaḡ i lôklokwaḡ ek iniḡ êvhaviḡ imbitak mavi

14 *ma netak Islael iniḡ kukuthiḡ oyaḡ oyaḡ lôk miḡ nesopa ḡê takatu ba êvôliḡ dômiḡ hathak abô avanôḡ iniḡ abô majaḡ ami.

15 Avômalô takatu ba iniḡ kapôlôḡiḡ mabuḡ hêk Wapômbêḡ ma, ma nôḡ eyaḡ lôk nôḡkama lôkthô ma mabuḡ aêḡ iyom. Ma doḡtom avômalô takatu ba miḡ êvhaviḡ ami lôk iniḡ kapôlôḡiḡ lelaik ma nôḡlate miḡ mabuḡ ami. Aêḡ ba iniḡ auk lôk kapôlôḡiḡ lelaik kambom.

16 *Thêlô enaḡ nena eyala Wapômbêḡ, ma doḡtom iniḡ bôk lo loḡ hik thô nena êthôḡ yani paliḡ. Thêlô leḡiḡôndôḡ kôtôḡ ba miḡ hatôm nin-dum nôḡla mavi te ami lôk êtôm nôḡ ôvathek hêk Wapômbêḡ ma.

* 1:10: 1Ti 4:7

* 1:11: 2Ti 3:5-6; 1Pi 5:2

* 1:13: 2Ti 4:2

* 1:14: 1Ti 4:7

* 1:16: 1Jon 1:6; 2:4

2

Ôndôn kobom mavi êndên avômalô êvhaviņ lodôn lodôn

¹ Oda miņ ôtôm thêlô ami. Ma ôndôn avômalô ek nesopa Wapômbên anên auk thêthôn.

² Ôndôn anyô boņnena ek nipuki loņ esak auk mayaliv ma nêmo batôn oyaņ lôk neyabiņ i dedaņ mavi. Ma iniņ êvhaviņ lôk leņiņhaviņ avômalô embothoņ mavi. Ma nimiņ lôklokwaņ esak malaiņ.

³ *Ma aên iyom ma ôndôn avôdôn nena imbiņ ek nêmo matheņ êtôm Wapômbên anên lahaviņ. Ma miņ nenaņ abôma esak avômalô vi ami ma miņ netak waiņ ek eyabiņ iniņ auk ami. Mi, ôndôn thêlô ek neja auk mavi

⁴ ek nêndôn avi muk ek leņiņimbiņ vên i lôk nali,

⁵ *ma nipuk i loņ lôk nêmo mabuņ, ma nindum iniņ ku neyabiņ iniņ avômalô mavi lôk nênem leņiņhaviņ êndên avômalô ma nedovak vên i iniņ abô vibiņ. Idum aên ma tem miņ hatôm anyôla enaņ abôma esak Wapômbên anên abô ami.

⁶ Ma anyô muk ma osoņ i lokwaņ aên iyom ek nipuki loņ.

⁷ *Ma oda ôtôm lavôņiņ mavi esak nômkama sapên ek apenena nêgê ba nesopa vemgwam. Ôndôn avômalô lôk malemdôn esak abô takatu ba halêm anên o kapôlôm.

⁸ *Ma onaņ abô thêthôn mavi iyom ek avômalô miņ hatôm nêpôm anêm abô anên kambom te ami. Undum aên ek avômalô takatu ba êpôlik hathak

* **2:3:** 1Ti 3:11 * **2:5:** Ep 5:22 * **2:7:** 1Ti 4:12 * **2:8:** 1Pi 2:15

anêm abô ma tem mama ba miñ hatôm nenañ abô kambom te esak alalô ami.

⁹*Ma nê takatu ba êmô alañsi vibiñ* ma oson i lokwañ ek nêmo iniñ alañ vibiñ esak nômkama sapêñ ek nindum thêlô lenjñmavi. Ma miñ nêwê abô viyañ ami.

¹⁰Lôk miñ neja iniñ nômla vani ami. Mi, nindum nômkama sapêñ thêthôn ek injik thô nena iniñ ku ma mavi ek iniñ alañsi nênemimbiñ thêlô. Idum aêñ ma tem alalôaniñ Wapômbêñ atu ba hêv alalô bulubiñ anêñ abô imbitak lêlêyañ mavi ênjêk avômalô maleniñ.

Wapômbêñ anêñ wapôm hik alalô liñ ek nasopa anêñ loñôndê ek nayabiñ Kilisi

¹¹Alalô nasopa kobom mavi takêñ ek malê nena Wapômbêñ anêñ wapôm bôk halêm yañ yôv ba hawa bulubiñ halêm ek avômalô sapêñ nênemimbiñ.

¹²*Ma wapôm êñ hadôn alalô ek natak kobom avôliñ dômiñ ek Wapômbêñ lôk pik anêñ thethajak ma napuki loñ lôk namô thêthôn ba nasopa Wapômbêñ anêñ lahaviñ êndên waklavôn êntêk.

¹³Ma alalô nasopa loñôndê êñ ba nanêm maleniñ ek mek mavi atu ba tem êlêm. Mek mavi êñ ma waklavôn atu ba Yisu Kilisi anêñ deda lôkmanjiñ êlêm yañ. Yani ma Anyô Bêñ Wapômbêñ, alalôaniñ bulubiñ.

¹⁴*Yani hêv yanida halêm ba hama hathak alalô ek nêmo alalô vê ênjêk kambom lomaloma lôk

* **2:9:** 1Ti 6:1 * **2:9:** 'Nê takatu ba êmô alañsi vibiñ' ma hathak abô Inglis ma 'slave'. Nôngô Epesus 6:5. * **2:12:** 1Jon 2:16

* **2:14:** Kis 19:5; Lo 7:6; Ese 37:23; Gal 1:4; 1Pi 2:9

havôkwiñ alalô ek nambitak yanida anêñ avômalô takatu ba êk lêlê ek nandum ku mavi.

¹⁵*Ba intu onja abô takêntêk anêñ ôdôn sa êndên avômalô êvhaviñ. Lôk oson i lokwanj ek nesopa ma avômalô leñjôndôn kôtôn ma osanj i. Onanj abô takên esak Wapômbên anêñ lôklokwanj. Ma miñ otak anyôla atu ba hoyabinj i ek enanj nena anêm abô ma nôm oyanj ami.

3

Nundum malêla takatu ba mavi

¹*Nuñgwik avômalô iniñ auk liñ esak lonbô ek nedovak gavman lôk iniñ nê bênbên ba nesopa iniñ abô. Lôk nêpôpêk i ek nindum ku mavi lomaloma.

²Ma miñ nenanj abô kambom esak anyô vi lôk miñ nêkôki ami. Mi, netauviñ i dedaunj ba nêmo yôhônka imbiñ avômalô sapênj.

³*Ek malê nena sêbôk ma alalô thônôthôn hatôm thêlô. Alalô leñjôndôn kôtôn lôk êvhaviñ abôyanj ba atak Wapômbên anêñ lonjôndê ma amô thethanjak lôk alak lomaloma vibiñ. Ma amô lôk leñjandanj ba awa auk kambom hathak anyô vi. Alalô apôlik ek i ma thêlô êpôlik ek alalô.

⁴Ma donjom lêk ma Wapômbên, ôpatu ba hêv alalô bulubiñ, hik anêñ kobom mavi lôk anêñ lahaviñ thô hadênj alalô.

⁵*Yani hêv alalô bulubiñ hathak yanida anêñ lahiki. Ma miñ hathak alalôaniñ ku thêthônj ami. Mi, havôkwiñ alalôaniñ kambom ma hadum ba

* **2:15:** 1Ti 4:12 * **3:1:** Lom 13:1-7; 1Pi 2:13-14 * **3:3:** 1Ko 6:9-11; Ep 2:1-2; 5:8 * **3:5:** 2Ti 1:9; Hib 10:22

alalô abitak lukmuk hathak Lovak Mathen̄ ba hêv lôkmala lukmuk hadêñ alalô.

⁶*Hathak ôpatu ba hêv alalô bulubiñ, Yisu Kilisi, ma Wapômbêñ hangasô anêñ Lovak Mathen̄ bêñ anôñ hayô hamô alalô.

⁷Yani habi anêñ wapôm sam ba halam alalô nena avômalô thêthôn̄. Ba intu alalô awa athên̄ ek naja lôkmala atu ba tem namô êtôm wak nômbêñ intu sapên̄. Ma lêk aêv maleñiñ ek nôm êñ.

⁸Abô takên̄ ma avanôn̄ biñ. Ba intu yalen̄haviñ ombatho i loñ lôklokwan̄ ek nesopa abô takên̄ sapên̄ ek vi atu ba bôk êvhaviñ Wapômbêñ yôv ma neyabiñ i ek nindum ku mavi thêthô. Abô takên̄ ma mavi anôn̄ ba tem nêv avômalô lôkthô sa.

⁹*Nômô daim ek auk molo takatu ba avômalô êkôki hathak lôk ekatuñ Israēl iniñ limi bôbô iniñ athên̄ ma abô lôkthango ma ethan̄ i hathak Mose anêñ balabuñ. Nôm takên̄ ma nôm oyan̄ ba miñ hatôm nêv anyôla sa ami.

¹⁰*Anyôla havak avômalô vose hi lodôn̄lodôn̄ ma onan̄ bôlôn̄ ju êndên̄ ôpên̄ nena etak auk êñ. Ma mi ma otak yani ba nu.

¹¹Alalô ayala nena avômalô anêñ aên̄ iniñ auk ma lokban̄ ba idum kambom thêthô. Ba intu iniñ bôk lo loñ takên̄ da hik thêlô thô nena nêv idum kambom.

Abô anêñ dan̄

¹²*Tem yanêv Altema mena Tikikus la ba êsôk, êñ ma o lôklokwan̄ ek nu Nikopolis ek ôpôm ya.

* **3:6:** Ap 2:17-18 * **3:9:** 2Ti 2:14,16 * **3:10:** Mat 18:15-17

* **3:12:** Ep 6:21-22; Kol 4:7-8

Yenaŋ auk nena tem yana yamô Nikopolis êndêŋ waklavôŋ beleş simbak.

¹³ *Sena, anyô lôkauk hathak abô majaŋ, lo Apolo etak môlô ba i buyaŋ, ma noyabiŋ i esak nômkama takatu ba thai mi ek nêŋm thai sa.

¹⁴ *Ôndôŋ alaianiŋ avômalô ek nindum ku mavi ni thêthô lôk nêŋnêŋm avômalô vi atu ba êv yak hathak nômkama sa ek iniŋ êvhaviŋ injik anôŋ.

¹⁵ Avômalô takatu ba êmô haviŋ ya êv iniŋ leŋiŋmavi hadêŋ o. Ma nêŋm yenaŋ aêŋ êndêŋ nê êvhaviŋ takatu ba leŋiŋhaviŋ yêlô.

Wapômbêŋ anêŋ wapôm êmô imbiŋ môlô lôkthô.

* **3:13:** Ap 18:24; 1Ko 3:5-6 * **3:14:** Ep 4:28

Wapômbêŋ Anêŋ Abô Mathen
The New Testament in the Malei-Hote Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Maei-Hote long Niugini
copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc. and The Malê people

Language: Hotê-Malê (Malei-Hote)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: The Malê people

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

c8e90bc3-6cab-57b1-9a48-04f5f30fe59a